

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det kgl. Opfostringshus.

Skoleaaret 1887—88.

Efterretninger

om

det kongelige Opfostringshus

for

Skoleaaret 1. Maj 1887 til 30. April 1888

ved

Otto Jensen,

Stiftelsens Forstander.

Kjøbenhavn
Chr. Backhausens Bogtrykkeri.
1888

Skoleefterretninger.

Den aarlige Eksamen afholdtes i Fjor den 21de, 22de og 23de April; den 26de meddeltes Vidnesbyrdene for det forløbne Halvaar og Udfaldet af Prøven. — Herefter begyndte de 25 Konfirmander at afrejse. Disse 25 Konfirmander anbragtes saaledes: 3 forberedes til Præliminæreksamen; 4 anbragtes ved Handelen i Kallundborg, Kjøge og her; 1 paa Kontor her; 2 paa Flaadens Elevskole, 1 paa Hærens; 1 i Gravørlære her; 3 i Smedelære i Nyraad, Tranekjær og Sorø; 2 i Snedkerlære i Herning og her; 1 hos en Metalvarefabrikant her; 1 hos en Murmester i Skjelskør; 1 hos Burmeister & Wain; 1 i Bødkerlære i Hasle, 1 i Blikkenslagerlære i Nykjøbing paa Falster; 1 i Instrumentmagerlære i Hillerød; 1 i Bagerlære i Odense og 1 kom hjem. Ved Prøvetidens Udløb anbragtes den ene Smedelærling fra Nyraad her i Byen i en anden Smedelære; Instrumentmagerlærningen kom i Malerlære her.

I det forløbne Aar har der paa 8 Steder været Uenighed mellem Principal og Lærling. I 3 af disse Tilfælde er Lærlingeforholdet hævet.

Det ene af disse frembød særlig Interesse, da Lærekontraktens Fordringer bleve opfyldte, men Forholdene i Mesterens Hus dog vare af den Natur, at vi ikke mente

at kunne lade Drengen blive der; derfor maatte der gives Mesteren Skadeserstatning. Drengen blev anbragt i anden Lære. I ét Tilfælde maatte Forholdet hæves ($\frac{1}{4}$ 88), fordi der var saa stor gjensidig Animositet mellem Principal og Lærling, at det ikke kunde forsvares at lade Forholdet vedvare; Fejlen var hovedsagelig Drængens. I det 3die Tilfælde var Forholdet af samme Natur. De andre 5 Tilfælde vare af mindre Betydning, og Forholdet er nu godt. En Mester døde i Aarets Løb og Lærlingen staaer Læren ud hos en anden Mester. Aaret maa siges at være forløbet i det hele roligt og godt; paa en Inspektionsrejse, som blev foretagen i Sommerens Løb, fandtes alt i Orden. Vi søge over alt, hvor det er muligt, at bevæge Præster, Lærere og andre ansete Mænd paa Stedet til at overtage Hvervet som Tilsynsværge for vore Lærlinge, hos hvem disse kunne søge Raad og Trøst, og som kunne træde mæglende op i paakommende Tilfælde; tidt kan paa denne Maade en Sag jævnes, som ellers vilde antage større Omfang.

Det bliver for hvert Aar vanskeligere at faa vore Elever anbragte paa de gamle Betingelser: Kost, Logis og Klæder, da Bevægelsen i Arbejderforholdene mere synes at gaa i Retning af at antage fri Arbejdere end kontraktbundne Lærlinge. At denne Bevægelse vil blive skjæbnesvanger for Haandværket, særlig det mindre, er utvivlsomt; ogsaa for Opfostringshuset vil det jo faa stor Betydning, da det under saadanne forandrede Forhold vil blive meget vanskeligt for ikke at sige umuligt at kunne støtte vore Elever efter Konfirmationen; det vilde kræve meget betydelige pekuniære Ofre at hjælpe vore Elever over de første vanskelige Aar, hvor Fortjenesten kun kan blive lille. En anden Vanskelighed er det at faa anbragt Eleverne her i Byen, hvor saa godt som ingen Mester giver Lærlingen Kost, Logis og Klæder, men Ugeløn. Lærlingen maa da, for saa vidt han ikke kan blive

optagen i Lærlingehjemmet, være hos sine Forældre eller andre Slægtninge; men disse ville da ogsaa gjerne have et Ord med at sige i Lærlingeforholdet, hvorved ofte kan opstaa ubehagelige Rivninger, der kunne føre til Lærlingeforholdets Ophør.

Det er ikke usandsynligt, at der i en ikke fjern Fremtid maa tages andre Bestemmelser end de hidtil gjældende for Elevernes Forhold til Opfostringshuset efter Udgangen her fra, hvilket vilde være meget beklageligt, da manges en af vore gamle Elever paa forskellig Maade har faaet en kraftig Haandsrækning her fra, saa længe han stod under Stiftelsens Værgemaal.

11 af Pladserne herinde benævnes „Legatpladser.“ De 4 „Spannjerske“ Legatpladser Nr. 2, 3, 7, og 9 ere oprettede i Flg. Res. 18/9 79 og ere bortgivne til 1. Maj 1891 til Valdemar Nielsen, Viggo Jensen, Frants G. Kristensen og Anton Sørensen alle i 4de Klasse. „Ole Thorups“ 2 Legatpladser, Nr. 8 og 26 ere oprettede efter Res. 28/5 80 til Minde om, at afdøde Kancelliraad Ole Thorup skjænkede Opfostringshuset 20,000 Kr. Pladserne ere ind til 1. Maj 1889 bortgivne til Kr. Bauer og Vilh. Larsen af 1ste Kl.

De 4 „Nissenske“ Legatpladser, Nr. 41, 44, 48 og 52 ere oprettede i Flg. Res. 2/1 83 og ere bortgivne ind til 1. Maj 1890 til Karl Recke, Julius Nielsen, Arthur Schytt og Ernst Kristiansen, alle af 3dje Kl.

„Sass's“ Legatplads er oprettet efter Res. 7/12 83 og er bortgivet ind til 1. Maj 1891 til Alex. Brauner af 4. Kl.

Elevantallet var ved Begyndelsen af Aaret 1887 101. Ved Paaskekonfirmationen udgik 25; den 1/6 optoges 23 ny Elever, saa at Antallet den 31/12 var 99. En af de Konfirmander, som forberede sig til Præliminæreksamen, har sit Ophold her, til Eksamen er overstaaet.

Om de ledige Pladser indkom 86 Ansøgninger, hvoraf 67 fra Kjøbenhavn, 17 fra det øvrige Sjælland

og 2 fra Jylland; 1 blev indlagt paa en af de 7 Pladser, hvortil Private have Belæggelsesret. Af Eleverne ere 11 forældre— 41 fader— og 9 moderløse; 38 have begge Forældre levende; 74 Elever ere fra Kjøbenhavn, 7 fra Frederiksberg, 15 fra det øvrige Sjælland, 1 fra Lolland og 2 fra Jylland. Siden Opfostringshuset begyndte sin Virksomhed den 1ste Okt. 1755 har her været optaget 3937 Elever; 3838 ere udgaaede. Disciplinen og Sundhedstilstanden har været god; ingen Farsot har hjemsøgt Stiftelsen. Medens ellers Børn, der ved Optagelsen lide i mindre Grad af Scrophulose og Anæmi, i kort Tid pleje fuldkomment at komme sig herinde, have vi i Aar 2 Smaafyre, begge fra Landet, hos hvem Scrophulosen har udviklet sig og medført Spondylitis; de søges nu anbragte paa Kysthospitalet.

Børnene blive regelmæssig vejede og maalte. Hr. Rolsted, som med usvækket Interesse har udført dette Arbejde, udtaler derom:

De regelmæssige maanedlige Vejninger og Højdemaalinger ere fortsatte som de foregaaende Aar. Tallene i Parenthes bag Vægtangivelserne i det følgende betegne Middeltallet for de tilsvarende Størrelser i Aarene 1881—87; for Højdeangivelsernes Vedkommende 1885—87.

Gjennemsnitsvægten var 1. November 1887:

for en 11 Aars Dreng	61,99	Pd. (61,31).
— — 12 — —	66,06	— (65,45).
— — 13 — —	71,83	— (71,49).
— — 14 — —	82,39	— (80,59).

Sammenligne vi Vægten for de samme Drengene i November 1886 og November 1887, faa vi Tilvæksten i Løbet af et Aar at være:

I Alderen fra 11—12 Aar	4,59	Pd. (4,63).
— 12—13 —	6,43	— (6,61).
— 13—14 —	9,63	— (9,38).

De yngste Dreng, for hvilke vi kun have Vøjninger fra Juni til November ($10\frac{1}{2}$ —11 Aar), vise i denne Tid en Tilvæxt af 4,91 Pd. (4,61).

I Sommerferien 1887 vare alle Drengene paa Landet. Gjennemsnitstilvæksten i Ferien har været:

I ældste Klasse: + 2,95 Pd. (2,69).

I anden Klasse: + 2,07 — (1,89).

I tredie Klasse: + 1,20 — (1,40).

I fjerde Klasse: + 2,33 — (1,49).

Gjennemsnitshøjden var November 1887:

For en 11 Aars Dreng	1344 mm (1335).
— — 12 — —	1379 mm (1375).
— — 13 — —	1417 mm (1375).
— — 14 — —	1490 mm (1482).

Sammenligne vi ligesom ved Vægtangivelserne samme Drenges Højde i November 1886 og November 1887, faa vi Tilvæksten i Løbet af et Aar at være:

I Alderen fra 11—12 Aar	46 mm (46).
— — 12—13 —	44 mm (44).
— — 13—14 —	64 mm (62).

Om Sløjden. Fra Nytaar 1887 indførtes Undervisning i Træsløjd her, foreløbig med 5 Timer om Ugen, der ere fordelte saaledes, at 1. Kl. har haft 2 Timer indtil 1. Dec., fra den Tid 1 Time, 2. Kl. 2 Timer og 3. Kl. fra 1. Dec. 2 Timer ugentlig. Hensigten er efter Haanden at skaffe disse 3 Klasser 3 Timer hver om Ugen. Hr. Alstrup leder Undervisningen; da han tillige er Lærer i Tegning, har han god Lejlighed til at paase, at Eleverne anvende den Omhu og Nøjagtighed, som kræves ved Tegneundervisningen, paa Sløjden. Vi have indrettet og monteret et smukt og lyst Værksted med god Plads til 20 á 24 Elever og fornødent Værktøj, hvoraf det hyppigst anvendte findes ved hver Drengs Plads, det andet saaledes, at det er let tilgængeligt men tillige let for Læreren at kontrollere. Undervisnin-

gen begynder med, at der gives samtlige Elever Anvisning til den første elementære Brug af Høvl og Sav med fornøden mundtlig Vejledning; derpaa deles Eleverne i Grupper, som hver har sit Arbejde at udføre — til dette Punkt er Undervisningen altsaa Klasseundervisning, men efter Haanden som Arbejdet skrider frem, gjøre de individuelle Anlæg, Fliden og Lysten sig saa stærkt gjældende, at der maa arbejdes af og med den enkelte Elev. Dette forhindrer selvfølgelig ikke Læreren i paa passende Tidspunkter at samle alle Elever til almindelig (fælles) Anvisning og Vejledning, naar f. Ex. et nyt Slags Værktøj eller en ny Model skal benyttes.

Der arbejdes efter Modeller og Tegninger, som først blive forklarede for Eleverne; de faa den fornødne Vejledning til at afsætte Maalene rigtigt og benytte Træet paa den hensigtsmæssigste og sparsommeligste Maade, dog saaledes, at der altid bliver Lejlighed for Eleven til at øve sin Eftertanke. Det vil ses af det anførte, at vor Fremgangsmaade er som ved al anden Undervisning i Klassen: Man begynder med at henvende sig til hele Klassen og kommer derefter til at arbejde med den enkelte for at sikre sig, at det gennemgaaede er rigtigt opfattet og tilegnet.

Ved Sløjdundervisningen, hvor Resultatet jo kommer til at foreligge i konkret Form, gjøre de individuelle Anlæg sig stærkere gjældende end ved Undervisning i de almindelige Aandsfag; den maa nærmest paralleliseres med Undervisningen i Tegning og Skrivning; de fremmeligere Elever ville meget hurtigt distancere de svagere, og vi holde det, i alt Fald foreløbigt, for det rigtigste at lade de flinke gaa frem og ikke at tillade nogen Elev at gaa til et nyt Arbejde, førend han har gjort det paabegyndte saa godt, som det kan forlanges af ham, ligesom man lader en Dreng skrive et Stykke om eller tegne en Opgave om, indtil det skjønnes, at nu evner

han ikke at gjøre det bedre. Ved denne Fremgangsmaade modarbejdes ogsaa den hos Børn ikke ualmindelige Lyst til at gjøre sig færdig i en Fart med et Arbejde for at komme til noget nyt uden at gjøre sig Umag eller uden at betænke, at Hovedsagen ikke er at blive færdig, men ordentligt færdig. Det forstaaer sig af sig selv, at en stræbsom, men noget langsomt arbejdende Dreng faar Lov til, for ikke at blive for langt tilbage hvad der altid krænker eller bedrøver en ærekjær Dreng, at overspringe en eller anden Model, naar dette kan ske uden Skade for den progressive Undervisning. Den gode gamle, pædagogiske Regel, at gaa fra det lettere til det sværere, fra det bekjendte til det ubekjendte, følges nøje. Som Regel beholde Eleverne selv deres Arbejde, hvilket ikke udelukker, at de kunne forfærdige enkelte Brugsgjenstande for Stiftelsen. Eleverne omfatte Undervisningen med stor Lyst, og mange gjøre gode Fremskridt; mangen nævenyttig Dreng erhverver sig herved en nyttig Færdighed, hvoraf han i Fremtiden kan have baade Gavn og Glæde. Nogle af vore flinkeste Elever have et Par Gange om Ugen deltaget i Undervisningen i Kjøbenhavns Husflidsforenings Snedkerskole; vi haabe, at de kunne opnaa en saadan Færdighed, at de kunne assistere Læreren ved den rent elementære Undervisning ved at sætte Begynderne i Gang.

Vi have i Aar én Gang om Maaneden holdt og ville fremdeles holde en lille Gudstjeneste med Bøn, Salmesang og Tale affattet efter Børnenes Fatteevne. Til at overvære disse Gudstjenester indbyde vi venligst Børnenes Forældre og Værger, for at de kunne erfare, hvorledes vi stille os til Børnene i det højeste Anliggende: deres Salighedssag. Vi kunne ikke noksom i det hele opfordre Børnenes Nærmeste til at støtte os i enhver Sag, der angaar Børnenes Vel, og lægge dem paa Hjærte, at fordi Børnene ere betroede os og overgaaede

til Opfostringshusets Forsorg og Værgemaal, paahviler der dog lige fuldt deres Nærmeste Ansvar: thi vi sende hver Uge Børnene til deres Hjem. Dér ville de kunne modtage levende og kraftige Paavirkninger til alt godt; Fader og Moder blive dog altid de bedste for de Smaa. Vi opfordre dem indtrængende til at komme til os, naar de have noget paa Sinde; ethvert Vink til rigtig Forstaaelse af Børnene vil blive modtaget med Tak og samvittighedsfuldt blive benyttet. Det er vort Ønske at staa i et hjærteligt Forhold til Børnenes Hjem; en god Forstaaelse og gjensidig Tillid mellem os og Hjemmene vil bidrage saare meget til, at Børnene her finde et nyt Hjem uden derfor at glemme det gamle. Vi ville altid stræbe at styrke, ikke at løsne det Baand, som binder Børnene til deres egentlige Hjem. Men vi maa ogsaa opfordre Forældre og Værger til nøje at vaage over de Smaa i den Tid de tilbringe i Hjemmet.

Skolehøjtider, Præmier og Legater.

Tre Højtidsdage: Kongens Fødselsdag, Stiftelsesdagen og den Dag, Julefesten afholdes, faa Eleverne et Festmaaltid. Søn- og Helligdage gives Extraforplejning til de hjemmenværende. Stiftelsesdagen fejres desuden ved Skolehøjtid og Præmieuddeling, Julefesten ved Juletræ og Dans, hvortil hver Elev indbyder en lille Pige. I Sommerens Løb foretages paa Fridage adskillige Fodture og en større Skovtur til Vogns eller Skibs. Museer, zoologisk Have og Maleriudstillingen ere besøgte. Præmierne bestaa dels i Bøger, dels i Penge og udredes af de „til Undervisningens Fremme og Elevernes Opmuntring“ stiftede Legater, som eje 7700 Kr. 4 af disse Legater: det Borupske, det Mortensenske, 29de Juniforeningens og Opfostringshusforeningens (Elvius's Mindelegat) ere stiftede af ældre Elever. I Aarets Løb har Stiftelsen endvidere modtaget kjærkomne Gaver til Elevernes Opmuntring fra: Hr. Konferentsraad Ehlers, Hr. Grosserer Ph. W. Heymann, Udvalget til Folkeoplysningens Fremme ved dettes Formand Dr. Steenstrup, Hr. Grosserer Grøn, Hr. Handskefabrikant Larsen, og Opfostringshusforeningen. Vi bringe vor bedste Tak baade for Gaverne og for den Interesse og Velvillie for Stiftelsen, hvorom de vidne. Stiftelsens Bogsamling tæller 1351 Bind og benyttes stærkt.

Sidste Sommerferie fik vi alle vore Drengene anbragte paa Landet paa 12 nær; disse 12 Drengene fik vi paa billige Vilkaar lejede ind i Sorø, og ledsagede af en Lærer droge de af Sted. Det blev en højst fornøjelig Tur; vi skiftedes til at være hos Drengene, og da vi fra mange Sider mødte stor Venlighed og Imødekommen, kunde vi rigtigt tumle om i Skov og paa Sø med Drengene. Det var altsaa en lille „Feriekoloni“, som saaledes blev etableret, og Forsøget faldt saa heldigt ud, at vi nære det inderlige Ønske at kunne gjentage det. Særligt maa fremhæves Behageligheden baade for Lærere og Elever at kunne leve med hinanden uden Tvang under friere Forhold, ikke at tale om det betryggende i, at Børnene kunne nyde Landluften under Forhold, hvor der med forstandig Omhu kan vaages over deres Opførsel. Jeg tror ogsaa, at „Sorødrengene“ heller ikke vare dem, der havde mindst at berette fra Sommeropholdet, da vi efter Ferien alle samledes, og jeg tror ogsaa, at de gjerne gjøre Turen om igjen.

Lærerpersonalet.

Ved Stiftelsen virke 3 faste inspektionshavende Lærere og Forstanderen, 1 Faglærer, 1 Skrædermester, 1 Gymnastiklærer og en Oldfrue, der tillige er Økonoma.

1. Konstruktør F. Alstrup ansat $\frac{7}{8}$ 45. Tegning 1—4, ialt 12 T.
 2. Kand. phil. V. Fritz, inspektionshavende Lærer ansat $\frac{1}{4}$ 56. Dansk 2—4, Tysk 1—3, Geografi 1—3, ialt 35 T.
 3. Skrædermester O. Kristensen, ansat $\frac{1}{8}$ 66. Haandgjerning 2—4 4 T.
 4. Forstanderen, Kand. theol. Otto Jensen, ansat $\frac{9}{5}$ 74. Religion 1—4, Historie 1—4, Dansk 1, ialt 26 T.
 5. Kand. phil., Seminarist H. Rolsted, inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{8}$ 83. (ved Kommuneskolerne $\frac{1}{1}$ 82). Regning og Naturhistorie 1—4, Matematik 1—3 og Naturlære 1—2, ialt 36 T.
 6. Seminarist M. Mathiesen, inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{7}$ 83. Skrivning og Sang 1—4 Geografi 4, ialt 18 T.
 7. Overgymnastiklærer i Marinen Thorstensen, ansat $\frac{1}{5}$ 85. Gymnastik og Dans, ialt . . . 8 T.
Oldfrue og Økonoma er Frk. M. C. Friis, ansat $\frac{1}{9}$ 76.
-

Det kongelige Opfostringshus's

Aktivbeholdning den 1. Januar 1887:

Stiftelsen selv	522,000 00
Særskilte Legater, knyttede til Stiftelsen	7,700 00

Indtægt.

Kontant Bekoldning fra 1886		1,185 43
Renter af den samlede Formue	15,323 00	
Klasselotteriafgift	12,000 00	
Godtgjørelse for bortfaldne Kollektpenge samt for Ophævelsen af Tavleombæ- ringen i Kirkerne	2,900 00	
Tilskud fra de Spanjerske Legater	2,000 00	
— - J. A. Eibeschützs Reserve- legat	500 00	
— - Nissens Stiftelse	2,000 00	
— - Magistratens Blegdamssko- les Legat	200 00	
— - Gross. Vilhelm Sass's Legat	400 00	
— - Etatsraad A. N. Hansens Legat	150 00	
Konsumtionsgodtgjørelse	183 18	
Indbetalt af Private for Drenges Op- tagelse og Underhold i Stiftelsen	900 00	
Indbetalt af ny optagne Elever som Bidrag til deres Ekvipe- ring	220 00	
	<hr/>	36,776 18

37,961 61

Regnskab for Aaret 1887.

Udgift.

Udbetalt Forstanderen til Bestridelse af Udgifter
ved Stiftelsen 36,249 31

Udgiften fordeler sig saaledes:

	Budget:	Regnskab:
Lønninger	12,950	12,827 91
Forplejningsudgifter	10,710	10,455 68
Beklædningsudgifter	4,165	4,139 43
Skolesager	550	605 10
Konfirmationsudgifter	1,635	1,505 26
Medicinaludgifter	150	215 10
Brændselsudgifter	1,770	1,523 24
Belysningsudgifter	815	848 08
Kontor-, Repræsentations- og andre Udgifter for For- standeren	150	175 58
Bygningsudgifter	600	567 29
Inventariudgifter	800	1,332 83
Rengjøringsudgifter	310	319 52
Vask	265	227 35
Skatter	650	651 40
Assurancepræmie	210	165 20
Blandede Udgifter og den Lindahlske Konto	400	690 34
	<u>36,130</u>	<u>36,249 31</u>

Udbetalt Renter af særskilte Legater knyttede til
Stiftelsen 308 00

Kontant Beholdning ultimo 1887 1,404 30

37,961 61

Aktivbeholdning ultimo 1887: Stiftelsen selv 522,000 Kr.
Særskilte Legater 7,700 Kr.

De 522,000 Kr. bestaar af:

Ejendommen ved Kalkbrænderivei	180,000 —
Pantobligationer á 4 ⁰ / ₁₀ p. a.	15,000 —
do. á 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ p. a.	313,500 —
Obligationer af vest- og sønderjydske Kredit- forening conv. 4 ⁰ / ₁₀ p. a.	13,500 —

Undervisningen omfatter følgende Fag: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Tysk, Naturlære, Naturhistorie, Geometri, Arithmetik, Regning, Skrivning, Tegning, Sang, Haandgjerning og Gymnastik med Dans. De ugentlige Undervisningstimer ere fordelte saaledes paa hvert Fag:

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.
Religion	2	2	4	4
Dansk	6	6	5	10
Historie	2	2	2	2
Geografi	2	2	2	2
Tysk	3	2	3	„
Naturlære	2	2	„	„
Naturhistorie	2	2	2	2
Geometri	2	2	„	„
Arithmetik	2	2	2	„
Regning	3	3	4	4
Skrivning	2	2	4	4
Tegning	3	3	3	3
Sang	2		2	
Haandgjerning og Sløjd . . .	2	3	2	2
Gymnastik og Dans	4		4	
Ialt	39	39	39	39

I det forløbne Skoleaar ere følgende Pensa gennemgaaede:

Religion:

1ste Klasse: Af Katekismen er lært 2den, 3dje 4de og 5te Part. Det ny Testaments Bibelhistorie efter Anger. Saadanne Stykker af det N. T., som der henvises til i Angers Bibelhistorie, ere i Reglen lærte. De i de foregaaende Klasser lærte 36 Salmer ere repeterede og 4 ny lærte. Bibellæsning Apostlenes Gjæringer.

2den Klasse: 1ste, 4de og 5te Part af Katekismen ere gennemgaaede. Det gamle Testamentes Bibelhistorie er lært efter Anger med flittig Benyttelse af Bibelen. De i de foregaaende Klasser læste 24 Salmer ere repeterede, 12 ny lærte. Palæstinas Geografi er gennemgaaet.

3dje Klasse: 2den og 3dje Part af Katekismen ere gennemgaaede. Af det gamle Testamentes Bibelhistorie er lært fra Rigets Deling ud og hele det ny Testamentes. De i 4de Klasse lærte 12 Salmer ere repeterede, 12 ny ere lærte.

4de Klasse: Af Katekismen er gennemgaaet 1ste Part og af Bibelhistorien det gamle Testamente, 12 Salmer. Ordret uden ad læres i Katekismen kun Skriftordene og Luthers Forklaringer.

Hovedvægten ved Religionsundervisningen lægges paa at fremstille de kristelige Sandheder saa levende og let fatteligt som muligt. Al abstrakt Dogmatiseren undgaas, idet der ved Indskjærpelsen af Kristendommens Børnelærdomme gaas ud fra Fortællinger i Biblen, Herrens Lignelser eller enkelte fyndige Bibelsprog og Salmevers. Prøven i Religion afholdes før den øvrige Eksamen i Overværelse af særligt indbudne Censorer. 1ste Klasses Elever katekiseres ved den sidste Guds-tjeneste her før deres Konfirmation i Overværelse af hele Forsamlingen af Tilhørere.

Dansk:

1ste Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling benyttes Flors Haandbog. Da det ved Undervisningen i Dansk er følt som et Savn, at Eleverne som oftest faa Brudstykker at læse, og vi kun i faa Tilfælde kunne give dem den Bog i Hænde, hvoraf Brudstykket er taget, blev der besluttet at danne en Læsebog bestaaende af en Del af Folkelæsnings Skrifter. Ved velvillig Imødekommen fra Udvalgets Side blev det muligt at anskaffe en Samling af 19 forskellige Skrifter i 24 Exem-

plarer. Herved er bragt en heldig baade nyttig og interessant Afvexling ind i Undervisningen. For Læreren er det selvfølgelig ogsaa et stort Gode ikke at være nødt til Aar ud og Aar ind at bevæge sig inden de samme Grænser. Eleverne have lært et kort Omrids af den danske Grammatik og ere flittigt øvede i Analyse. 40 Stile ere skrevne og rettede. Opgaverne have været hentede fra de gennemgaaede Pensa i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære; nogle Beskrivelser, Breve og fri Opgaver, disse sidste med opgivne Momenter, ere skrevne. Nogle af vore fremragende Digteres Levned er læst efter Flors Haandbog, lige som der i Aarets Løb baade i og uden for Skoletiden er blevet oplæst Stykker af gode Forfattere.

2den Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Joakim Larsens Læsebog. Ved Analyse er det vigtigste af den danske Grammatik indøvet, 50 Stile ere skrevne; Opgaverne have været Gjenfortællinger, Breve med opgivet Indhold og Omsætning af Vers paa Prosa.

3dje Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Wulffs Læsebog III. Alle Ordklasserne og de vigtigste Forbindelser af Hoved- og Bisætninger ere indøvede ved Analyse. 64 Stile, Diktat og Gjenfortællinger, ere skrevne og rettede. Nogle Digte ere lærte uden ad.

4de Klasse; Matzen II og III benyttes til Oplæsning og Gjenfortælling. Eleverne have lært de vigtigste Ordklasser og ere blevne øvede i at opløse den simple Sætning med Hensyn til Grundord, Omsagn, Gjenstand og Hensynsgjenstand. 84 Diktatstile og nogle Gjenfortællinger ere skrevne, og nogle Digte ere lærte uden ad.

I 1ste og 2den Klasse maa Eleverne skrive deres Stile i ulinierede Bøger.

Historie:

1ste Klasse: Af Fædrelandets Historie efter Nissen er læst fra 1448 ud. Efter Koefoeds fragmentariske Verdenshistorie er læst den nyere Tids Historie.

2den Klasse: Af Fædrelandets Historie efter Nissen er læst fra 1730 ud, for fra til 1448. Af Verdenshistorien efter Koefoed er læst fra den første puniske Krig til Reformationen.

3dje Klasse: Af Fædrelandets Historie er læst for fra til 1730 efter Nissen. Af Verdenshistorien efter Bloch er læst for fra til den første puniske Krig. For at lette Børnene Arbejdet bliver Verdenshistorien ugentlig benyttet i en af de danske Timer til Oplæsning og Gjenfortælling.

4de Klasse: Efter Nissens Fædrelandshistorie er læst for fra til 1559. Ved den første Gjennemgang af Stoffet benyttes ingen Bog, men alt fortælles.

I Verdenshistorien overspringes adskillige Fortællinger, idet kun epokegjørende Begivenheder læres og saadanne Stykker, som tjene til at belyse Fædrelandets Historie. Paa denne lægges Hovedvægten; skulde Verdenshistorien læres i et blot nogenlunde fyldigt Omrids, vilde der kræves langt mere Tid, end der kan ofres her paa dette lærerige Fag.

Geografi:

1ste Klasse: Hele Geografien efter Erslev Nr 3.

2den Klasse: Evropa fra de brittiske Øer, Asien, Afrika, Amerika og Avstralien. Palæstinas Geografi gennemgaas udførligt.

3dje Klasse: For fra og til de brittiske Øer.

4de Klasse: Indledningen til Geografien og Danmark.

Tysk:

1ste Klasse: Af Kapers Læsebog II fra Side 72 til Side 167. Hele Formlæren med Hjorts lille Gram-

matik som Grundlag. Kursorisk Læsning, og Oversættelse fra Dansk.

2den Klasse: Kapers Læsebog II til Side 62. Formlæren er gennemgaaet.

3dje Klasse: Kapers Læsebog I fra Side 1—60. Af Grammatiken er gennemgaaet Artiklernes, Adjektivernes og Substantivernes Deklination, Talord, Stedord, Konjugation af Hjælpeverberne og de regelrette Verber.

Naturlære:

1ste Klasse: Efter Deichmann-Brandts Lærebog er gennemgaaet Varme, Magnetisme og Elektricitet.

2den Klasse: Efter samme Lærebog er gennemgaaet Tyngdens almindelige Virkninger (Faldet) samt Virkninger paa faste, flydende og luftformige Legemer.

Naturhistorie:

1ste Klasse: Hele Plante- og Dyreriget efter Feddersens og Strøms Lærebøger.

2den Klasse: Efter Strøms Plantelære: den almindelige Del samt de frikronbladede og helkronede. Af Zoologien er repeteret Krybdyr, Fiske, Padder, Leddyr og Bløddyr.

3dje Klasse: Hele Dyreriget efter Feddersen.

4de Klasse: Pattedyr og Fugle.

Geometri:

1ste Klasse: Efter Julius Petersens Geometri er gennemgaaet fra Lighedannethed og Bogen ud, idet der navnlig ved Lighedannethed og π 's Beregning er anvendt mere anskuelige Fremstillinger end Bogens og den derved vundne Tid anvendt paa Fladers og Legemers Beregning.

2den Klasse: Efter samme Bog for fra til Lighedannethed med Forbigaaelse af en Del Sætninger og Opgaver.

Arithmetik:

1ste Klasse: Proportioner, Ligninger med flere ubekjendte, største fælles Maal, mindste fælles Multiplum samt Decimalbrøk.

2den Klasse: Multiplication, Division, Potens samt Ligninger med én ubekjendt.

3dje Klasse: Efter Julius Petersens Bog Addition, Subtraction samt positive og negative Størrelser.

Regning:

1ste Klasse: Handelsregning. Fremmed Mønt. Flader og Legemer.

2den Klasse: Reguladetri og Decimalbrøk.

3dje Klasse: Almindelig Brøk og Decimalbrøk.

4de Klasse: De 4 Regningsarter med benævnte Tal.

I alle Klasser benyttes Nehms Regnebog, i 1ste Klasse tillige Hansens Hovedregningsbog.

Skrivning:

1ste Klasse: Eleverne øves enkelte Timer i Skjøn-skrivning efter Forskrift og stort Latin, men i Reglen skrives efter Bog og uden Streger. Øvelser i Hurtig-skrivning efter Diktat.

2den Klasse: Af de 2 ugentlige Skrivetimer anvendes den ene til Skjøn-skrivning, den anden til Øvelser i Hurtig-skrivning og Afskrivning efter Bog.

3dje Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift og Afskrivning efter Bog.

4de Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift.

Tegning:

1ste Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og Gibs. De fremmeligere Elever øves i Tegning efter Klodser. I geometrisk Tegning have Eleverne udført forskellige Ovaler og Ellipser samt et Par Projektionstegninger, nemlig Paralleloppedon og en Pyramide med Snit og Udfoldning. Der er udført nogle Prøver paa at forme disse Legemer af Papir.

2den Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og tildels efter Gibs. I geometrisk Tegning er udført regelmæssige ind- og omskrevne Manglekanter, en Manglekant med given Side, Cirkler i forskellige Stillinger mod hinanden, Cirkelns Gradeinddeling, en alm. Maalestok. Trekanter med givne Maal paa Sider og Vinkler, samt kongruente og ligedannede Figurer.

3dje Klasse; Frihaandstegning efter stor Fortegning. I geometrisk Tegning er udført Konstruktioner for rette Liniers Stilling mod hinanden, Deling af Linier og Vinkler, Figurkonstruktioner, nemlig Trekant med givne Sider, Parallelogrammer med givne Sider og Vinkler, en alm. Firkant med Siderne og en Diagonal givne, en Manglekant forvandlet til en Trekant, tegnet en Cirkel gjennem 3 givne Punkter, søgt Centret til en given Cirkelbue, indskreven en Cirkel i en Trekant og tegnet Tangenter til en Cirkel gennem et givet Punkt.

4. Klasse: Her er udført regelmæssige Sammenstillinger af rette og krumme Linier, dels efter Lineal dels paa fri Haand, og almindelig Frihaandstegning, alt efter stor Fortegning.

Fortegninger bruges ikke ved den geometriske Tegneundervisning, men Forbillederne optegnes paa Vægtavlen.

Sang:

Eleverne have, inddelte i 2 Hold, lært adskillige flerstemmige Sange efter C. V. Mortensen III og Sannes 2stemmige Sange. Koraler.

Haandgjerning:

I de 3 mindste Klasser er der anvendt 1 á 2 Timer ugentlig for at give Eleverne saa megen Øvelse, at de kunne udføre saadanne Smaating som at sy en Knap i, reparere et Par Tøjsko eller lign.

Gymnastik:

Eleverne ere delte i 2 Hold. Opfostringshuset har haft Gymnastikundervisning siden 1ste Juli 1799; da Gymnastik er af stor Vigtighed for Børn og da især for vore Dreng, der ere meget beskjæftigede, lægges der stor Vægt paa denne Side af Undervisningen. 1 Time om Ugen anvendes til Dans. Om Sommeren gaa Eleverne hver Dag til Svømning, og det er rent undtagelsesvis, at en Elev ved Udgangen her fra ikke er Frisvømmer. Ved sidste Svømmeeksamen vare 78 Frisvømmere; 21 svømmede i Stramsele.

Den aarlige Eksamen afholdes i Dagene den 24de, 25de og 26de April efter nedenstaaende Schema.

1ste Klasse Lokale Nr. 1.

Tirsdag den 24de April.

8—9 ¹ / ₂	Historie	Forstanderen
9 ¹ / ₂ —11	Naturlære	} Hr. Rolsted.
3—4 ¹ / ₂	Arithmetik	
4 ¹ / ₂ —6	Geometri	

Onsdag den 25de April.

9 ¹ / ₂ —11	Dansk	Forstanderen.
2—3 ¹ / ₂	Naturhistorie	Hr. Rolsted.
3 ¹ / ₂ —5	Geografi	Hr. Fritz.

Torsdag den 26de April.

9 ¹ / ₂ —11	Tysk	Hr. Fritz.
-----------------------------------	------	------------

2de Klasse Lokale Nr. 2.

Tirsdag den 24de April.

8—9 ¹ / ₂	Naturlære	Hr. Rolsted.
4 ¹ / ₂ —6	Tysk	Hr. Fritz

Onsdag den 25de April.

8—9 ¹ / ₂	Naturhistorie	Hr. Rolsted.
9 ¹ / ₂ —11	Geografi	} Hr. Fritz.
2—3 ¹ / ₂	Dansk	
3 ¹ / ₂ —5	Mathematik	

Torsdag den 26de April.

8—9 ¹ / ₂	Historie	Forstanderen.
---------------------------------	----------	---------------

3dje Klasse. Lokale Nr. 3.

Tirsdag den 24de April.

8—9 ¹ / ₂	Dansk	}	Hr. Fritz.
9 ¹ / ₂ —11	Geografi		
11 ¹ / ₂ —12 ¹ / ₂	Regning		Hr. Rolsted.

Onsdag den 25de April.

8—9 ¹ / ₂	Tysk	Hr. Fritz
3 ¹ / ₂ —5	Historie	Forstanderen.

Torsdag den 26de April.

8—9 ¹ / ₂	Naturhistorie	Hr. Rolsted.
---------------------------------	---------------	--------------

4de Klasse. Lokale Nr. 4.

Tirsdagen 24de April.

9 ¹ / ₂ —11	Historie	Forstanderen.
-----------------------------------	----------	---------------

Onsdag den 25de April.

9 ¹ / ₂ —11	Regning	Hr. Rolsted.
2—3 ¹ / ₂	Geografi	Hr. Mathiesen.

Torsdag den 26de April.

8—9 ¹ / ₂	Dansk	Hr. Fritz.
9 ¹ / ₂ —11	Naturhistorie	Hr. Rolsted.

Torsdag den 26de April.

12—1	Hele Skolen Sang	Hr. Mathiesen.
1—2	— — Gymnastik	Hr. Thorstensen.

Børnenes skriftlige Arbejder og Tegneprøver ligge under hele Eksamen til Eftersyn i Tegnesalen.

Til at overvære Prøven indbydes Børnenes Forældre, Værger og Enhver, der maatte interessere sig for Stiftelsen.

Det kongelige Opfostringshus, April 1888.

Otto Jensen.